

POLITIKERSPØRGSMÅL

Spørgsmål nr.: RR-129-25

Dato: 1. september 2025

Stillet af: Thomas Rohden (B)

Besvarelse udsendt den: 25. september 2025

Spørgsmål om udbud

Spørgsmål:

Henset til, at EU-Kommissionen i juni 2025 vedtog hårde foranstaltninger mod kinesiske tilbudsgiver i større EU-udbud i Europa, se Kommissionens pressemeddelelse her: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1569 ønskes det oplyst, om man fra forvaltningens side agter at skele til den underliggende intention om skabe lige konkurrencevilkår for europæiske og kinesiske virksomheder og i givet fald, hvordan man i et konkret, stort EU-udbud af endoskoper vil håndtere dette? Offentligt EU-udbud CTM-nr. 387914.

Svar:

De nye EU-foranstaltninger

Fra den 30. juni 2025 trådte nye EU-foranstaltninger i kraft (Kommissionens gennemførelsesforordning 2025/1197), som betyder, at offentlige myndigheder i EU ikke længere frit kan købe medicinsk udstyr fra kinesiske virksomheder, uden visse betingelser er opfyldt.

Baggrunden for reglerne er, at Kina i flere år har gjort det svært for europæiske virksomheder at få adgang til det kinesiske marked for medicinsk udstyr. EU har derfor besluttet at indføre modforanstaltninger – også kaldet IPI-foranstaltninger. De nye IPI-foranstaltninger rammer i) kinesiske tilbudsgivere samt ii) kinesisk underentreprise, varer og tjenesteydelser.

IPI-foranstaltningen finder kun anvendelse på store offentlige indkøb af medicinsk udstyr, hvor den samlede værdi anslås at være 5 mio. EUR (ca. 37,5 mio. DKK) eller mere. Foranstaltningerne gælder bestemt medicinsk udstyr, der er defineret med bestemte produkt-koder (CPV-koder), og inkludere blandt andet apparatur til endoskopi (kikkertundersøgelse) og endokirurgi. Foranstaltningerne gælder for indkøb, der er iværksat efter den 30. juni 2025, og vil være gældende 5 år frem.

Regionen har ikke verserende udbud på endoskoper, men det forventes at kommende genudbud af fx endoskopisøjler og tilhørende endoskoper vil være omfattet af de nye regler. Det skyldes både, at regionen bliver større efter sammenlægningen, og at regionen indgår flerårige aftaler med leverandører

Regionens nuværende største leverandør på endoskopisøjler og tilhørende endoskoper er Olympus Danmark A/S. Ved et genudbud vil der være begrænset brug af underleverandør samt varer og tjenesteydelser fra Kina.

Håndtering af kinesiske tilbud efter de nye EU-foranstaltninger

Når virksomheder byder på en kontrakt i regionen, skal de aflevere en underskrevet erklæring, hvor de bekræfter, at de overholder reglerne om ejerskab, herunder at højst 50 % af kontraktens værdi må komme fra Kina – enten via varer, tjenesteydelser eller underentreprise. Koncernindkøb screener også oplysninger, herunder CVR-nummer og etableringsland, for at identificere kinesiske aktører.

Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt en tilbudsgiver overholder kravene, kan regionen, jf. udbudslovens § 159, stk. 5, kræve, at tilbuddet specificeres yderligere i underentreprise, varer og tjenesteydelsers oprindelse.

Kravene i IPI-foranstaltningerne fremgår som vilkår i kontraktudkastet. Hvis leverandøren under kontraktens løbetid overskrider kravene, kan regionen opkræve en bod på mellem 10 % og 30 % af kontraktens samlede værdi.

Regionen kan kun vælge at se bort fra IPI-foranstaltningerne i et udbud, hvis der udelukkende er modtaget tilbud fra erhvervsdrivende med oprindelse fra Kina, som opfylder udbudskravene, eller hvis der er tvingende hensyn til almenvellet, såsom folkesundheden eller miljøbeskyttelse. Tvingende hensyn udgør dog en sjælden undtagelse fra foranstaltningerne.

Hvis regionen anvender en undtagelse fra IPI-foranstaltningerne, skal der sendes en skriftlig redegørelse til EU-Kommissionen senest tredivende kalenderdage efter tildelingen af kontrakten. Redegørelsen skal forklare, hvorfor foranstaltningerne ikke blev anvendt og indeholde en detaljeret begrundelse for anvendelse af undtagelsen.

Region Hovedstadens handlemuligheder inden for de nye EU-foranstaltninger

Region Hovedstaden har ikke mulighed for at skærpe kravene yderligere over for kinesiske virksomheder og produkter. Det skyldes, at EU-Kommissionen har eneret til at regulere handel i overensstemmelse med internationale aftaler, herunder WTO, som Kina er medlem af. Regionen må derfor ikke stille strengere krav end dem, der allerede er fastsat af Kommissionen.

EU's foranstaltninger bygger på et proportionalitetsprincip. Det betyder, at reglerne skal stå mål med, at 87 % af kinesiske offentlige udbud indeholder begrænsninger eller diskriminerende krav mod europæiske virksomheder. Kommissionen har vurderet, at man ikke kan opnå samme effekt med mildere midler – som fx at justere pointgivning i udbud til ulempe for kinesiske tilbud.

Regionen må derfor ikke indføre egne begrænsninger – fx ved at kræve at højst 30 % af produkterne må være kinesiske – da IPI-foranstaltningen sætter en grænse på 50 %.

Hvis der er risiko for, at mange kinesiske produkter eller tjenester indgår i et tilbud, kan regionen vælge at tilrettelægge udbuddet således, at leverandøren allerede ved tilbudsafgivelsen skal oplyse producent, oprindelsesland og den procentvise værdi af hvert produkt. På den måde kan regionen identificere ulovlige tilbud tidligt i processen – allerede under evalueringen og ikke først ved kontraktopfølgning.

Håndtering af kinesiske tilbud, der ikke er omfattet af de nye EU-foranstaltninger

Kinesiske virksomheder – også når de samarbejder med europæiske leverandører – er ikke omfattet af EU's udbudsregler, hvis de deltager i et udbud med en værdi mellem 1,6 og 37,5 millioner kroner. Det betyder, at Region Hovedstaden har mulighed for at vælge ikke at tage sådanne tilbud i betragtning

Når regionen har mulighed, men ikke pligt, til at udelukke kinesiske tilbud, skal beslutningen baseres på regionens indkøbspolitik "Mest mulig sundhed for pengene – med fokus på bæredygtige løsninger". Indkøbspolitikken muliggør, at Center for Økonomi kan vælge at afvise en kinesisk tilbudsgiver ud fra et samfundshensyn.

For hvert udbud, hvor der er en kinesisk tilbudsgiver, og hvor de nye IPI-foranstaltninger ikke gælder, skal regionen således vurdere udbuddet ud fra regionens indkøbspolitik.

Håndtering af eksisterende offentlig EU-udbud (CTM-nr. 387914)

Det offentlige EU-udbud med CTM-nummer 387914 vedrører forbrugsvarer til fleksibel endoskopi indenfor gastrokirurgi og gastromedicin. Udbuddet blev offentliggjort den 17. marts 2025, og er derfor ikke omfattet af de nye begrænsninger for kinesiske produkter. Der blev foretaget en screening af, om tilbudsgiver var fra Kina.

Da IPI-foranstaltningen ikke gælder, har regionen alene den almindelige mulighed for at afvise kinesiske tilbudsgivere, som beskrevet i afsnittet om regionens håndtering af kinesiske tilbud uden for IPI-foranstaltningen. Status på udbuddet er, at produkterne er under klinisk afprøvning på hospitalerne. Der er ikke kinesiske leverandører blandt tilbudsgiverne.